

Klimatpåverkan

Senast uppdaterad: 2019-08-24

Klimatpåverkan i Sundsvalls kommun

Utsläppen av växthusgaser i Sverige har sedan 1999 successivt minskat. De globala utsläppen fortsätter dock att öka. Om inte trenden till ökade utsläpp kan brytas och utsläppen istället kraftigt minskar kommer klimatförändringarna att leda till allvarliga effekter på livsmedelsförsörjning och på samhället.

Klimatpåverkan sker främst från industriprocesser och transporter men även från energiförsörjning, arbetsmaskiner, jordbruk, produktanvändning, avfall och avlopp.

Energieffektivisering och koldioxidreducering

Sundsvalls kommunkoncern har en målsättning för minskad klimatpåverkan i Mål- och resursplan 2019-2020 med plan för 2021-2022. Målsättningen är densamma som på nationell nivå det vill säga att utsläppen av koldioxid (ton/invånare och år) ska år 2020 vara 40 procent lägre än 1990 års nivå.

Inom Sundsvalls kommunala verksamheter kommer klimatpåverkan uppskattningsvis framförallt från konsumtion av varor samt från direkta och indirekta transporter via upphandlade varor och tjänster. Offentliga investeringar och konsumtion i Sverige står för motsvarande cirka 4 ton CO₂-ekvivalenter per invånare och år, varav cirka tre fjärdedelar uppstår i andra länder. Som jämförelse kan nämnas att inhemska vägtransporter står för cirka 1,5 ton CO₂-ekvivalenter per invånare och år. Även om de transporter som köps av offentlig sektor ingår i data för offentlig konsumtion så ger det en tydlig indikation om att just offentlig konsumtion utgör en avsevärd del av den klimatpåverkan som kommunen dessutom har direkt rådighet över.

Ytterligare en av kommunkoncernens utsläppskällor, lokaler, har i viss mån energieffektiviserats under senare år och i kombination med att uppvärmningen dessutom till stora delar har gått från ett oljeberoende till avfallsförbränning så har klimatpåverkan från lokaluppvärmning minskat. Flera verksamheter har tagit ett beslut om att endast använda miljövänlig el, samtidigt finns ett behov av att se över elanvändningen i stort och i vilken utsträckning hela kommunkoncernen kan välja att köpa el med så låg klimatpåverkan som möjligt.

Utöver den verksamhet som kommunen bedriver och som utgör ett direkt bidrag till klimatpåverkande utsläpp så påverkar kommunal verksamhet också på olika sätt förutsättningarna för människor och företag, som lever och verkar i kommunen, i och med att deras möjligheter att minska sin klimatpåverkan blir bättre eller sämre

genom olika beslut. Detta sker framförallt genom samhällsplanering för verksamheter, bebyggelse och kommunikationer, men också genom tillstånd, tillsyn och rådgivning.

Mål – EU, nationella och regionala

Miljömålssystemets generationsmål slår bland annat fast att politiken ska verka för att andelen förnybar energi ökar och att energianvändningen är effektiv, med en minimal påverkan på miljön. Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Avgörande steg ska tas för att miljömålen ska nås.

De svenska klimatmålen till 2045

- Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp jämfört med 1990, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige
- Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 procent lägre 2030 jämfört med 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter)
- Utsläppen för inrikes transporter exklusive inrikes flyg ska vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010

Kommunala beslut

Mål från Mål- och resursplan (MRP) 2019-2020 med plan för 2021-2022:

Sundsvalls kommun når de nationella målen om begränsad klimatpåverkan genom lägre utsläpp av växthusgaser.

Önskat resultat 2020: Utsläppen av koldioxid (ton/invånare och år) i Sundsvalls kommun är i enlighet med nationella målen 40 % lägre än 1990.

Önskat resultat 2022: En fortsatt positiv trend i minskningen av utsläpp kan utläsas och Sundsvall beräknas nå målen om att senast år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Målen för år 2020 är redan uppnådda.

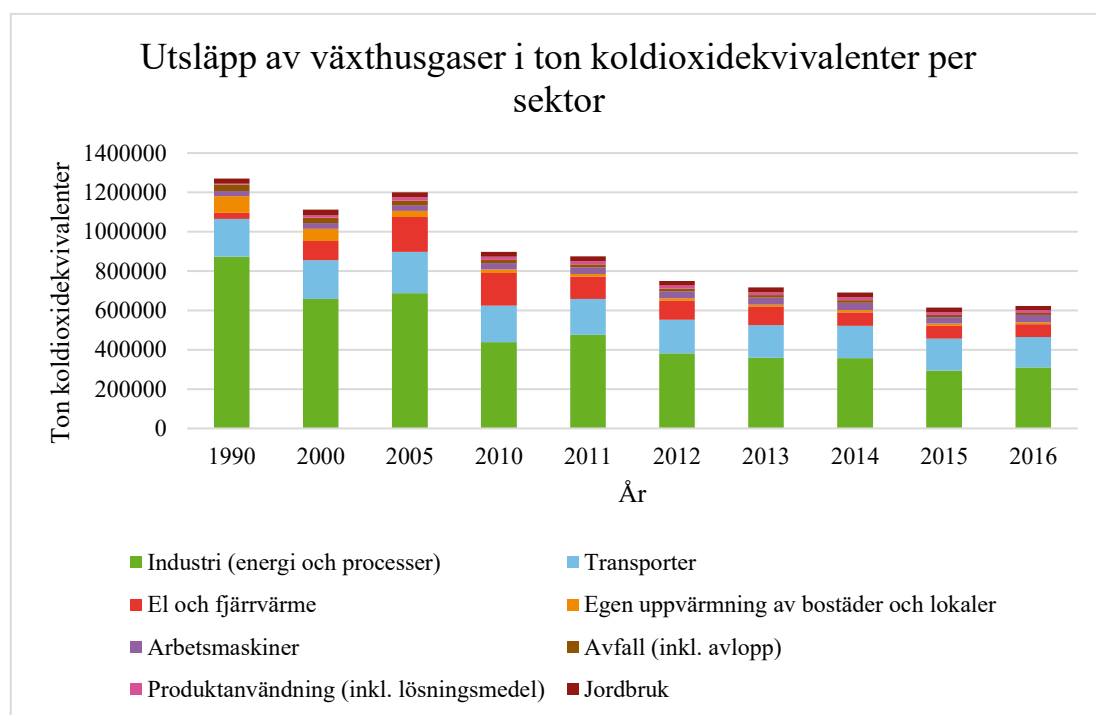
En miljöstrategi är under framtagande.

Klimatpåverkan – trender och jämförelser

Utsläppen i Sundsvall beräknas ha minskat med nästan 50 procent mellan år 1990 och 2016 enligt statistik från Nationella emissionsdatabasen. Minskningen kan ses

som kraftig mot bakgrund av att de nationella utsläppen minskat med mindre än 10 procent under samma period. Den föranleds till stor del av ombyggnaden av KUBAL med ny teknik och ombyggnad av Korstaverket med avfallsförbränning och användandet av spillvärme. Korstaverket är på 11:e plats för fjärrvärmeproducenter vad det gäller utsläpp av fossil koldioxid, där ettan på listan släpper ut mest.

Transporter och arbetsmaskiner ligger ganska oförändrat samtidigt som de utgör en stor andel av koldioxidutsläppen.

Utsläpp av växthusgaser ton koldioxidekvivalenter per sektor. Datakälla: Nationella emissionsdatabasen.

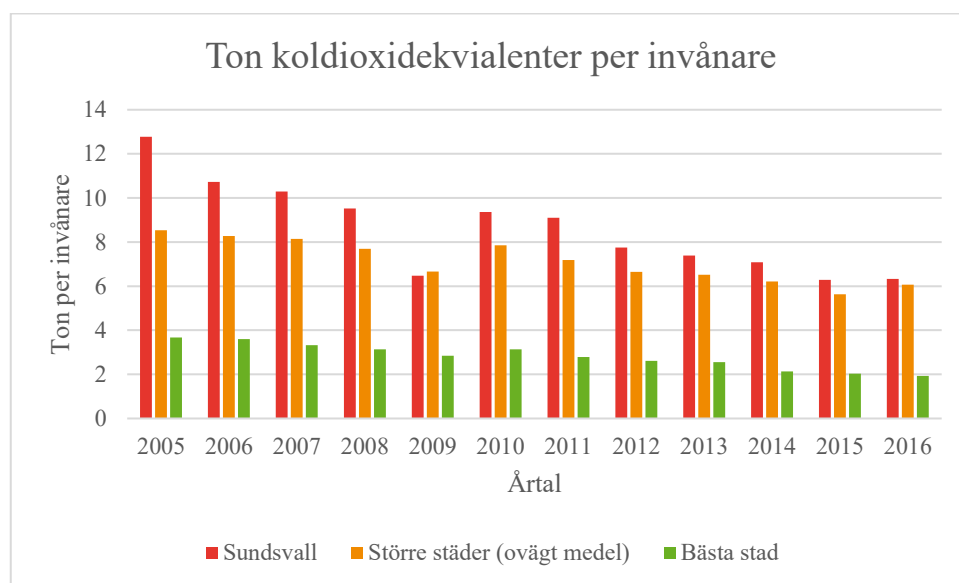
Det nationella målet om en koldioxidreduktion med 40 procent (ton/invånare) jämfört med 1990 har kommunen redan uppnått, nästan enbart tack vare industrins energieffektivisering.

Utsläppen av växthusgaser inom kommunen Sundsvall 2016 motsvarar cirka 6,3 ton koldioxidekvivalenter per invånare, något mer än medelvärdet för större städer (datakälla Kolada). Till detta kommer utsläpp från konsumtion, alltså de varor vi köper och förbrukar och som produceras någon annanstans. Den genomsnittliga svensken ligger på runt 11 ton/år sett ur ett konsumtionsperspektiv.

Enligt Parisavtalet ska den globala genomsnittliga temperaturhöjningen begränsas till långt under två grader, och ansträngningar ska göras för att begränsa den till 1,5 grad till nästa sekel.

En nyligen publicerad rapport från FN:s klimatpanel IPCC visar utsläppsscenarioer för att begränsa temperaturhöjningen till under 1,5 grader. Fördelade per person innebär scenarierna att de genomsnittliga utsläppen per person för alla länder bör vara mindre än ett ton per person till år 2050.

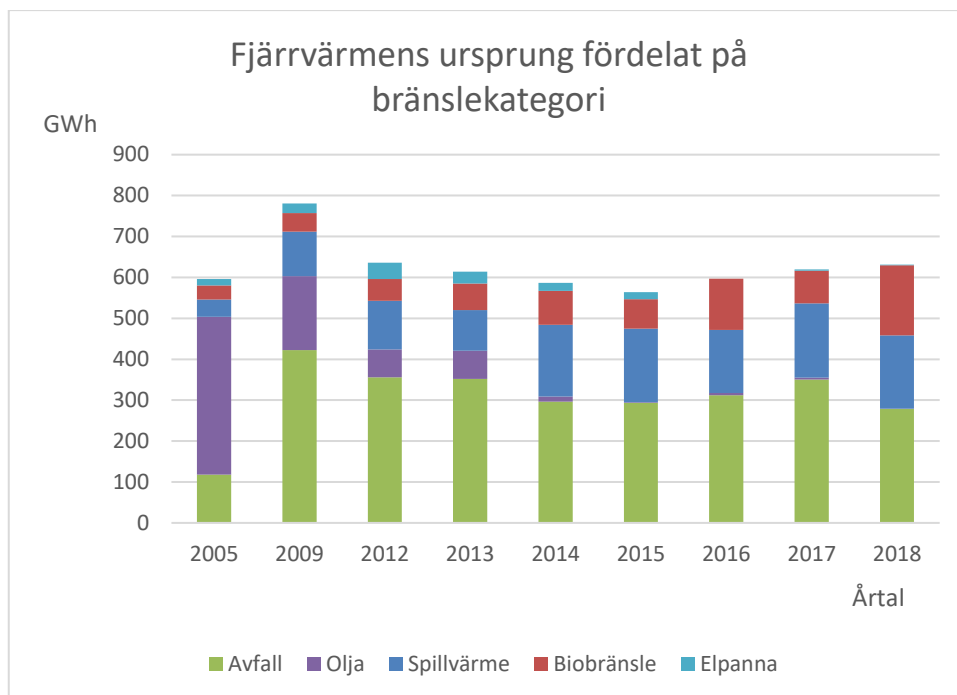
Oavsett om vi ser till utsläppen inom den geografiska kommunen eller utsläppen som konsumtion i kommunen genererar globalt, krävs en kraftsamling för att nå hållbara nivåer. Enligt FN:s klimatpanel IPCC är det bråttom att kraftigt minska utsläppen om den globala medeltemperaturen inte ska öka till en nivå där klimatförändringens effekter riskerar bli självförstärkande och möjligen irreversibla.

Ton koldioxidekvivalenter per invånare. Datakälla: Kolada.

Siffrorna redovisar utsläpp i den geografiska kommunen, utsläpp utanför kommunen till följd av importvaror och internationella transporter ingår inte. Utsläppen från svenskarnas konsumtion har ökat och dessa tar i princip ut de utsläppsminskningar som gjorts i Sverige. Svenskarnas utsläpp per capita ur ett konsumtionsperspektiv har därför i princip inte minskat sedan 1990-talet.

Genom ett samarbete mellan Sundsvall Energi och SCA har användningen av fossil energi i Sundsvalls fjärrvärmenät minskat kraftigt och ersatts med förnyelsebar energi från Östrand's massafabrik och Ortvikens pappersbruk. I fjärrvärmenätet medför detta en minskning av koldioxidutsläpp på ca 45 000 ton/år. Hos SCA minskar koldioxidutsläppen med ca 25 000 ton per år. I stort sett alla fossila utsläppen efter 2014 uppkommer till följd av plast i det avfall som man förbränner. Utöver det som kommer från fossila källor uppstår även andra utsläpp av koldioxid. Dessa kommer från långsiktigt förnyelsebara källor men bidrar till ökade halter av växthusgaser på kort sikt. Olja finns kvar som reservkapacitet

Fjärrvärmens ursprung fördelat på bränslekategori. Datakälla: Sundsvall Energi.

Läs mer

<http://livsmiljobarometern.sundsvall.se/>